

BIBLIOTECA – O GAZELĂ ÎNTRE DINOZAUARI

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” se evidențiază printr-o trăsătură de caracter – este instituția care gândește, inovează, progresează!

Colocviile de vară, ediția 2019, au adunat bibliotecarii să răstoarne supozițiile, prejudecățile, expertiza, experiența acumulate de noi cu privire la viitorul incert al bibliotecilor. Tema Colocviilor: „În căutarea viitorului” având subtitlul „Biblioteca, o gazelă printre dinozauri”.

1. Pornind de la ipoteza fragilității bibliotecii în lumea tehnologică, agresivă, care somează biblioteca la schimbarea tradiționalului cu noul, participanților li s-a creionat un tablou.

2. Cetățenii cer schimbare iar bibliotecile care se gândesc la utilizatorii lor, vor fi câștigătorii de mâine.

3. Piața o cere. Calitatea și inventivitatea sunt singurele bilete de intrare în această arenă. Serviciile vor fi factorul de diferențiere între supraviețuitori și învinși. Biblioteca, așa cum o cunoaștem astăzi, va deveni un furnizor de servicii. Cel mai mare serviciu pe care îl pot oferi unei per-

soane este să gândească în locul ei, să ofere servicii personale.

4. Personalizarea în masă este capacitatea de a ajunge la mase ținând fiecare individ în parte. „Măsura universală” va fi înlocuită cu „măsura individuală”.

5. Dacă vrem să ne adaptăm, să vedem viitorul, trebuie să devenim o bibliotecă care gândește. Biblioteca care gândește, reinventează, renunță la convenții, devine bazată pe cunoștințe și oferă toată gândirea de care este în stare.

6. Pentru a atrage utilizatorii care devin pe zi ce trece tot mai puțini și mai puțin fideli, bibliotecile vor fi nevoite să devină mai flexibile. Domeniul medical oferă servicii integrate medicale; firmele de contabilitate oferă servicii financiare; băncile – servicii bancare; cinematografele se transformă în parcuri tematice; noi încă oferim manifestări culturale, care, dacă ne gândim, așa le oferă, prin definiție, palatele/casele de cultură; mai oferim și cărți – dar le oferă și librăriile; oferim cunoștințe și educație – dar cine nu le oferă?

7. Ar fi bine să ne gândim mai profund la Ce oferim?, Ce reprezentăm?, Ce suntem noi de fapt?

8. Biblioteca care gândește este mai isteasă, este ca o gazelă printre dinozauri. Poate fi strivită de piață, poate fi dărâmată, dar și poate fi construită peste noapte, dacă este nevoie. Și nevoia a apărut!

Colocviile de vară au pus în discuție o temă, nu o problemă, experimentând modelul „biblioteca care gândește”. Bibliotecarilor li s-a oferit un mediu bio-generos, într-un local HiTech, care-i predisunea să genereze, creativ și inovativ, idei de adaptare, de supraviețuire, de viitor. Bibliotecile gândesc deductiv – definesc o problemă și apoi studiază diferite rezolvări. Dar până rezolvăm o problemă apar altele și mai complexe și așa ne aflăm într-un vârtej continuu de rezolvare a problemelor...

Colocviile de vară 2019 ne-au pus în situația să gândim inductiv, asemeni trupelor Navy Seals (instruiți să gândească înainte de a lupta și când situația apare – aplică cunoștințele).

Metoda aleasă de desfășurare a Colocviilor – Open Space – a facilitat perfect gândirea liberă, localul, ca într-o poveste, a creat acel mediu stimulat și energizant necesar temei și subiectelor Colocviilor de vară ale BM.

Conf. univ. dr. Lidia KULIKOVSKI

Promovare: cum să fim prezenți, văzuți, auziți pe o piață agresivă de experți-promoteri?

Prezintă sinteza activității grupului experți-promoter dr. hab. Ludmila Șimanschi, facilitatorul Grupului „Orange”.

Grupul „Orange” (culoarea a fost o modalitate creativă de coagulare a grupului) de experți-promoteri a fost format din 10 angajați ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” pentru a fi o capsulă de inspirație în cadrul Colocviilor de vară 2019, cu un

generic provocator *În căutarea viitorului*, având facilitator pe Ludmila Șimanschi și asistent pe Maria Pilchin. Inventivii autori ai conceptului Colocviilor 2019, Mariana Harjevschi și Lidia Kulikovski (în acest an responsabil de organizare a fost Secția studii și cercetări) au mizat pe metoda Open Space pentru a ne oferi șansa să ne auto-organizăm din diversitatea celor implicați: bibliotecari de la toate filialele, manageri și membri ai secțiilor, cercetători științifici. Astfel am avut posibilitatea, într-un spațiu în afara metropolei, cu deschiderea aeriană și panoramică a viziunilor, să facem schimb de experiență și impresii și să supunem discuției subiectul *Provocări, acțiuni și oportunități* pentru a reuși să fim prezenți, văzuți, auziți pe o piață agresivă de experți-promoteri, descoperit în plicul pregătit cu mare ingeniozitate de organizatori, care ne-au impulsionat să fim problematizanți și prin intermediul materialelor suplimentare, viu colorate, găsite pe masa rotundă, la care ulterior am intrat într-o discuție liberă și concentrată pe problemele pe care am simțit necesitatea să le abordăm pe parcursul dialogului.

Din start am identificat care sunt actanții implicați în acea piață a atenției cu fixarea atitudinii tuturor agenților care operează pentru a-și promova serviciile. Am circumscris trei poli nodali: Utilizatorul (consumatorul de servicii), Noi (Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”) și Alți actori ai pieței (alte biblioteci, edituri, instituții de învățământ și cercetare, mass-media, societatea internaută etc.). Toți cei implicați în dialog au demonstrat că le pasă de problemele relevate și au insistat de fiecare dată să oferim acțiuni concrete care ar ajuta, prin folosirea strategiilor de promovare, să ne impunem pe piață și să fim cei mai buni.

Fasciculele concentrice de idei și soluții au asaltat la început polul Utilizatorului, considerat cel mai important și decisiv

factor, căci el este rostul funcționalității tuturor agenților implicați. Au fost propuse soluții optime de captare a atenției consumatorului care vizează atât implicarea lui activă, cât și dezvoltarea, instruirea lui continuă:

1. Dezvoltarea unei culturi de bibliotecă ca instituție multifuncțională;
2. Necesitatea identificării permanente a cererii, a nevoilor utilizatorului, astfel încât oferta bibliotecii să se orienteze spre calitatea care generează cantitatea;
3. Evitarea uzurii morale a ofertei de bibliotecă, astfel încât să prevaleze politicele social-culturale valoroase;
4. Flexibilitatea ofertei pentru diferite segmente de public (categorii de vârstă, de interes, vizitatori fizici sau online) în funcție de sondajele efectuate sistematic;
5. Concentrarea atenției maxime pe noutatea ofertei: tehnologii, trenduri etc.

Ulterior am supus evaluării poziția actuală a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (cel de al doilea actant în relația cu utilizatorul, centrul Noi de iradiere a acțiunii de promovare) pe piața de consum comunitar. Propunându-ne să configurăm obiectiv propria imagine actuală a rețelei bibliotecare „B.P. Hasdeu” cu mesajul și conceptul instituțional individualizat, am descoperit existența unui sentiment de încredere în vitalitatea instituției și chiar aprecierea înaltă a realizărilor obținute

până acum, dar și necesitatea de a nu neglija concurența pentru a nu pierde poziția și a nu intra în starea de autosuficiență periculoasă. Chiar am încercat insistent să determinăm care ar fi pozițiile forte ale celorlalți actori ai pieței și să ajungem la ideea că nu pot fi ignorate și succesele altora, ci pot fi folosite pentru a interacționa și a propune o colaborare avantajoasă a concurenților. O soluție de viitor ar fi și captarea atenției trecătorului cu ajutorul unui promoter virtual, interactiv. Acea imagine tridimensională – hologramă a unui angajat al bibliotecii ar putea informa simplii trecători, vizitatori și oaspeți despre serviciile propuse și activitățile care se vor desfășura, oferind o experiență unică și nouă utilizatorului.

Atunci când am luat în vizor cel de al treilea centru-nod al relațiilor de pe piața agresivă social-culturală, Alți actori ai pieței, am fost maxim concentrați să analizăm provocările și să venim fiecare cu soluții pertinente:

1. Transferul de imagine necesar pentru a ne convinge concurenții că le putem fi parteneri avantajoși;
2. Orientarea spre promovarea în lanț, cu mai mulți parteneri;
3. Ieșirea din zona de confort a parteneriatelor formale;
4. Implicarea în proiecte socio-culturale și turistice viabile, care ar aduce un plus

de valoare generat de aprecierile și satisfacția utilizatorilor noștri;

5. Menținerea rolului de actor central prin efort organizat;

6. Identificarea unor concurenți valoroși în țară și în afara ei pentru a putea performa;

7. Revizuirea relației cu mass-media, fidelizarea presei;

8. Fidelizarea personalităților influente;

9. Atragerea concurentului online: bloggeri și vloggeri în spațiul ofertant al bibliotecii ca mediu de comunicare în mod direct cu simpatizanții, comunitatea internaută, și de autopromovare.

Cadrul spațial și mental efervescent de idei multidisciplinare, în care ne-au inclus amical organizatorii colocviului, a dat roade deosebite și am reușit împreună să ne simțim minunat, gândindu-ne serios la viitorul bibliotecii și la șansa de a supraviețui în puternicul mediu concurențial postmodern. Concluzia a fost una încurajatoare și a fost o replică la provocarea *Biblioteca – o gazelă între dinozauri* a inițiatorului întrunirii, doamna Lidia Kulikovski, enunțată la începutul colocviului, odată cu scopul și tematica colocviilor: Biblioteca-gazelă, prin flexibilitatea deosebită, dinamismul afirmării și modernizarea evidentă, a supraviețuit și are un viitor luminos, iar dinozaurii-concurenții, înspăimântători, rigizi, conservatori au fost depășiiți, lăsați în altă epocă.

Dr. hab. Ludmila ȘIMANSCHI

Vom supraviețui prin lectură (I)

Grupul „Roz” avea să caute răspunsuri la întrebarea: Vom supraviețui prin lectură? Argumente, provocări, acțiuni și oportunități. Facilitator Aliona Grati, asistent Liliana Juc.

Grupul nostru, compus din câțiva bibliotecari cu experiență în domeniu, am decis să recurgem imediat la formularea

acțiunilor concrete și în spiritul timpului de sporire și de întreținere a dorinței de lectură, considerând formularea temei de discuțiilor noastre mai curând o axiomă, un adevăr general-acceptat fără demonstrație, decât o întrebare. De vreme ce încă nu s-au permis practicile prevestite de literatura SF, potrivit cărora omul viitorului nu va avea nevoie de memorie pentru a obține cunoștințe și capacități de gândire, întrucât cipul introdus în creierul său va rezolva această activitate, care presupune acumulare lentă și întinsă de-a lungul anilor, insistăm să credem că cititul va supraviețui și chiar își va reclama mereu actualitatea. Atâta timp cât va exista omul, el va avea nevoie să lectureze cărți pe suport de hârtie, pe computer sau sub alte forme. Ce ar putea să facă biblioteca la momentul actual și pe viitor ca să creze toate condițiile pentru activitatea de lectură în contextul concurenței tot mai acerbe în acest teren?

- Ne-am gândit să formulăm „argumentele, provocările, acțiunile și oportunitățile” în două planuri, dictate de context, în ideea că omul, atâta timp cât există, va avea nevoie de confort, mai ales când citește. Confortul lecturii la momentul de față este asociat cu cititul cărții pe suport de hârtie sau pe suport electronic, în sala de lectură sau acasă, cărți luate cu împrumut direct în bibliotecă sau prin intermediul internetului. Ținând cont de aceste realități, credem că suntem în stare să întreprindem următoarele acțiuni concrete: Crearea mai multor spații confortabile de lectură, ținând cont de interesele cititorilor de toate vârstele;
- Facilitarea orientării utilizatorului în spațiul fizic al bibliotecii cu ajutorul tehnologiilor actuale, preferate de societatea contemporană (GPS, Le-

duri, Holograme, programe de utilizare simplă a catalogului);

- Tururi virtuale ale bibliotecii pe internet și pe un computer la intrare;
- Promovarea cărților pe leduri;
- Oferirea unui program de traducere din alte limbi (a rezumatelor cărților, a cărților în variantă electronică etc.);
- Digitalizarea masivă a cărților;
- Achiziționarea cărților electronice, e-readerelor etc.;
- Achiziționarea accesului la bibliotecile virtuale ale altor biblioteci;
- Promovarea bibliotecii și cărților în rețelele sociale ale tinerilor;
- Informații audio în transportul public care circulă în preajma sediilor bibliotecii;
- Agățarea billboardurilor în apropierea bibliotecii;
- Includerea în Google Map a iconului care să indice sediul bibliotecii;
- Premiera cititorului fidel în programe pe bloguri, la TV, ceva în genul „Cititorul fidel”.

Această listă poate fi dezvoltată, desigur, în continuare, în funcție de provocările pe care societatea, cultura, descoperirile științifice și tehnologice ni le va aduce pe viitor. Suntem conștienți de faptul că propunerile noastre în vederea adaptării la tehnologiile informaționale performante pot duce la răcirea relațiilor umane, de aceea vom păstra și pe viitor, cu consecvență, practicile tradiționale ale bibliotecii: variate activități culturale, lansări de carte și, mai ales, lecturile vii, față în față. Așa cum fotografia nu a anulat arta plastică și cum cinematografia nu a înlocuit teatrul.

Dr. hab. Aliona GRATI

Vom supraviețui prin lectură (II)

Grupul „Roz” a lucrat foarte productiv, fiind unul alcătuit din bibliotecari cu experiență, precum Angela Olărescu (Filiala „Hristo Botev”), Angela Vintilă (Filiala „Mihail Ciachir”), Ludmila Barbă (Filiala „Lesia Ukrainka”), Oxana Andreev (Filiala „Adam Mickiewicz”) și Liliana Juc (Filiala „Târgoviște”), în calitate de asistent. Dezbaterile axate pe subiectul *Vom supraviețui prin lectură* s-au soldat cu identificarea unor idei plauzibile ca implementare. Primul gând al grupului a fost – *Confortul spațiului sau un spațiu confortabil pentru lectură*.

Au urmat, apoi, idei cu referire la viitorul imediat – digitalizarea celor mai solicitate cărți, achiziții de e-bookuri, relații cu bazele de date pentru a avea acces la varianta pdf a cărților. Ținând cont de activitatea cotidiană a bibliotecarilor, am enumerat acțiuni ce ar eficientiza procesul de căutare a titlurilor de volume: perfecționarea catalogului electronic, suplینirea cadrelor cu specialiști în domeniul IT. Am ilustrat avantajele tehnologiilor, adică spoturi, holograme, GPS navigator pentru a te duce la volumul căutat etc. (Aceste idei au fost expuse de către Oxana Andreev).

Fiecare venea cu o idee care era preluată de grup și desfășurată de către facilitatorul dna Aliona Grati. Într-un timp scurt, am avut un conglomerat de propuneri, sistematizate pe un poster prezentat de către dr. hab. Aliona Grati, Secția studii și cercetări.

Networkingul ne-a dat certitudinea că vom supraviețui prin lectură.

Liliana JUC

Cum să ne adaptăm într-o lume supertehnologizată?

Rezultatele Grupului „Roșu”, *Tehnologiile* le prezintă Elena Ungureanu și Ludmila Pânzaru, succesiv, în această ordine.

Printre cele cinci grupuri de lucru, grupul nostru a discutat subiectul „Cum să ne adaptăm într-o lume tehnologizată?: provocări, acțiuni și oportunități”. Discuțiile aprinse cu bibliotecarii au scos în evidență următoarele idei:

1. „Tehnologia viitorului va fi una umanizată.” Deși continuă o veche tradiție a se considera tehnologia informației un domeniu aparținând mai degrabă științelor exacte decât celor umaniste, anume umaniștii se fac vinovați de apariția internetului (cea mai spectaculoasă invenție a omenirii până în prezent), anume umaniștii și-au imaginat și au făcut primele schițe ale mașinii viitorului. Memex, prima mașină inteligentă, s-a născut în capul lui Vannevar Bush, un celebru inginer american, dar ea a devenit realitate numai după ce Ted Nelson, un umanist, s-a gândit la hypertext ca modalitate de a lega între ele textele prin care comunică utilizatorii între ei. A venit mai apoi Tim Berners-Lee, care chiar a pus ideea în aplicare și de atunci, din 1989/1990 suntem parte a acelei idei revoluționare, care se numește WWW (web).

2. „Datele vor fi interconectate” (Tim Berners-Lee, 2006: *The next Web of open, linked data*), altfel spus, următorul Web va fi cel al datelor deschise, legate între ele https://www.youtube.com/watch?v=OM6XIIcm_qo. La ora actuală, datele

sunt prea puțin legate între ele. Umberto Eco a sesizat puterea și pluriperspectivismul acestui concept: „Hypertextul e o rețea multidimensională în care fiecare punct sau nod se poate lega independent și fără cea mai mică dificultate de orice punct sau nod al altui text”. Numai astfel ele pot construi cu adevărat ceea ce numim țesătura webului (Tim Berners-Lee, Mark Fischetti. *Weaving the Web. The Past, Present and Future of the World Wide Web by its Inventor*. Cuvânt-înainte de Michael L. Dertouzos. San Francisco: HarperInformation, 1999).

3. „Robotizarea este inevitabilă.” Michael Heim, consultant și filozof, afirmă: „Fascinația noastră față de calculatoare... este mai degrabă spirituală decât utilitară. Când ne conectăm online, ne despărțim de existența fizică”. Tehnologia internetului este promovată ca mijloc de realizare a transcendenței. Pentru unii, aceasta este o transcendență religioasă netradițională a limitelor corpului și a materialelor în domeniul eufemic, inefabil, cunoscut sub numele de „spațiu cibernetic”, care este tot un fel de open space. Pentru alții, este o încercare de a depăși limitele noastre și de a reacționa la divinitate personal.

4. „Biblioteca va rămâne, dar va fi una puternic tehnologizată.” Biblioteca este construită ca o enciclopedie, deci putem

afirma ca o Wikipedie sau, mai exact, invers: Wikipedia este o bibliotecă sau o enciclopedie. Bruce Cole spunea: „Wikipedia arată ca viitorul cercetării umaniste”. Flexibilă în forma și conținutul său, enciclopedia online va continua să constituie unul dintre pilonii culturii digitale pentru deceniile viitoare. Este timpul să depășim prejudecățile și să studiem adevărata sa natură și să înțelegem mai bine apariția acestui miracol (Frédéric Kaplan, Nicolas Nova. *Wikipedia's Miracle*, <https://infoscience.epfl.ch/record/220921?ln=en>). Ca informația să se multiplice, este nevoie de colaborarea tuturor. John Brockman, editor și autor digital, a scris: „Eu sunt Internetul, Eu sunt World Wide Web, eu sunt informație, eu sunt conținut” („I am the Internet. I am the World Wide Web. I am information. I am content”).

5. „În contextul Open Space, bibliotecarul va fi un multispecialist.” Cercetătorul de mâine va fi unul hibrid. Lev Manovich, un mare specialist al culturii digitale, spune undeva: „Noi suntem embrioni ai civilizațiilor viitoare”, iar Epshtein: „Virtualitatea – cel mai înalt produs tehnic (tehnologic) al civilizației” și tot el: „Spiritul uman va prevala asupra tehnologiei” (The human spirit must prevail over technology). Să credem în și să facem asta! Câteva discipline noi arată că știința va fi tot mai multidisciplinară, iar bibliotecarul va trebui să o înțeleagă și să o promoveze: știința datelor, big data, cyberinfrastructurile, sursele textuale de codificare, sisteme informatice geografice, lexicometria, cartografierea web științifică și tehnică, arhivele 3D, textul în 3D, artele și literatura digitală și hypermedia, lumile virtuale, filozofia virtualității, postumanismul și transumanismul, medical Humanities, neuroestetica, etica virtualității, limbaje inventate și antilimbajul etc.

6. „Biblioteca de mâine va fi o bio- sau ecobibliotecă.” Biblioteconomia face parte

din științele umaniste. E firesc să ne întrebăm ce s-a schimbat în științele umaniste la răscrucea dintre milenii. Cu siguranță, una dintre marile schimbări se referă la înlocuirea progresivă a suportului pe care se înregistrează textele – din formatul hârtie în formatul digital. Mihail Epshtein vorbește despre o posibilă disciplină ca ecofilologia, care presupune ecologizarea științelor textului (Borges – un model de scriitor ecologic).

„Inteligența artificială va conlucra cu inteligența naturală.” Umaniștii se tem cel mai tare de faptul că tehnologiile vor omorî disciplinele lor, ceea ce e o (gravă) eroare. Suntem înclinați să credem că anume tehnologiile vor salva umanioarele.

Toată tehnica modernă lucrează pentru intelect. Intelectul omului. Inteligența artificială este doar o derivată. În principiu, orice element al civilizației poate fi întors asupra ei însăși. Deci și tehnologia. Între TEHNOLOGIE și RELIGIE există o indispensabilă legătură. Tehnologia este un produs al științei și știința nu poate continua fără tehnologie, mai ales astăzi. Câțiva atei se miră cu neîncredere câți ingineri sunt creaționiști și câți oameni din industriile de înaltă tehnologie manifestă motivații religioase de mare putere. Poate că tehnologia devine religioasă ea însăși! Căci putem vorbi despre o transcendență religioasă și despre una tehnologică. Cheia pentru totul este transcendența. Promisiunea transcenderii naturii, a trupurilor noastre, a naturii noastre umane, a vieții noastre, a morții noastre, a istoriei noastre etc., este o parte fundamentală a religiei, care adesea nu este recunoscută în mod explicit. Acest lucru merge mult dincolo de teama obișnuită a morții și de dorința de a o depăși și are ca rezultat o negare a tot ceea ce suntem într-un efort de a deveni altceva în întregime. Timp de o mie de ani în cultura occidentală, avansarea tehnologiei artelor mecanice a fost

inspirată de dorințele religioase adânci de transcendență și răscumpărare. (David F. Noble. *The Religion of Technology: The Divinity of Man and the Spirit of Invention* (Religia tehnologiei: divinitatea omului și spiritul invenției). Biblioteca tradițională și biblioteca viitorului contribuie major la acest proces de cunoaștere.

Dr. hab. Elena UNGUREANU

Bibliotecarii puși la încercare

Grupul „Roșu” a fost constituit, prin tragere la sorți, din șapte bibliotecari: Tatiana Coșeri, director adjunct, Genoveva Scobioală, Secția activitate editorială, Svetlana Javelea, Secția monitorizare și evaluare, Tatiana Iovu, Secția promovare și comunicare. Elena Dabija, CAIE, Liuba Ciobanu, Viorica Moraru, Filiala „Ovidius”.

Subiectul pus în discuție, „Cum să ne adaptăm într-o lume tehnologizată?: provocări, acțiuni și oportunități” este, și va rămâne mult timp, unul actual. Mulți dintre noi caută răspuns la această întrebare și în viața cotidiană și în cea profesională. Tehnologiile informaționale au schimbat și profesia de bibliotecar. Nu a fost ușor să ne imaginăm o bibliotecă de viitor, când există resursele internet, iar persoanele preferă să obțină o informație rapidă, când există alte oferte.

Membrii grupului, deși nu cunoșteau subiectul concret, nu păreau surprinși: au expus idei, de la început trecând în revistă exemple din practica BM sau a altor biblioteci, instituții; apoi au încercat să formuleze idei privind viitorul bibliotecilor, au discutat despre viitorul profesiei. Genoveva Scobioală, Liuba Ciobanu visează să fie robotizate procesele de circulație a documentelor – robotul să aducă cartea de pe raft și să o elibereze utilizatorului, precum și operația de returnare; Elena Dabija visează la o bibliotecă bio, eco, deci, totul să fie fabricat din materiale

naturale. Tatiana Coșeri este fascinată de asistentul virtual de pe dispozitivele mobile, care ajută la căutarea unor lucruri, informații etc. Svetlana Javelea visează ca toate cărțile interesante, bestsellerurile să fie în acces online deschis și gratuit, iar biblioteca să le poată oferi pe o perioadă pe dispozitivul personal al cititorului. Tatiana Iovu, care avea și misiunea de a face fotoreportajul de la Colocvii, a demonstrat câteva aplicații pe care deja le utilizăm cu toții. Viorica Moraru, Liuba Ciobanu, Tatiana Coșeri au pledat pentru dezvoltarea competențelor bibliotecarilor, care vor fi (și sunt) utilizate în scopul de îmbunătățire a calității vieții oamenilor. Dar și ceilalți membri ai grupului le-au susținut.

Discuția în grup a fost una aprinsă, fiecare își argumenta ideea și asculta cu interes ceea ce spunea colega.

Deși, la început, grupul aduna informații despre practici deja implementate, la final s-a străduit să generalizeze ideile, să prezinte niște tendințe.

*Ludmila PÂNZARI,
director adjunct*

Provocări, acțiuni și oportunități pentru supraviețuire a bibliotecii prin servicii moderne

„BIBLIOTECA PUBLICĂ este centrul local de informare asigurând furnizarea cunoștințelor solicitate de către utilizatori, în forme gata prelucrate pentru uzul acestora. Serviciile bibliotecii publice sunt asigurate, în mod egal, pentru toți, indiferent de vârstă, sex, rasă, religie, naționalitate, limbă sau statutul social...” (Manifestul UNESCO pentru bibliotecile publice, 1994).

La data de 5 iunie 2019, bibliotecarii din rețeaua BM „B.P. Hasdeu” s-au întrunit în cadrul Colocviilor de vară, pentru a discuta în privința viitorului bibliotecilor, viitorului inovării la BM „B.P. Hasdeu”.

Capsula de inspirație a Grupului de lucru „Servicii moderne” a fost de a găsi provocările, acțiunile și oportunitățile pentru supraviețuire a bibliotecii prin Servicii moderne.

Grupul format din: Elena Butucel, director adjunct al BM „B.P. Hasdeu”, Stela Tymofti (Filiala „Târgu-Mureș”), Elena Sinița (Filiala „Maramureș”), Lilia Gamarța (Filiala „Ștefan cel Mare”), Ludmila Capița (Filiala „Transilvania”) și Eugenia Filip (CNEPB) s-au implicat activ, demonstrând spirit creativ și inovativ, în identificarea oportunităților pentru supraviețuirea bibliotecii prin servicii moderne de bibliotecă.

Biblioteca publică nu mai este astăzi doar un depozit de cărți și de date. Este, mai degrabă, un spațiu de comunicare și o ofertă comunitară, iar Serviciul este o modalitate (un produs și o interacțiune) de a asigura această ofertă. Vitalitatea serviciilor moderne de bibliotecă va garanta și continuitatea, supraviețuirea bibliotecii moderne. Important este și principiul „serviciul pentru utilizator și nu utilizatorul pentru serviciu”.

Dar pentru a afla dorințele utilizatorilor este necesar de a realiza o cercetare succintă, pe bază de sondaj, de a identifica ce servicii vor utilizatorii să găsească în bibliotecă, de ce vin ei la bibliotecă, cu alte cuvinte consultarea cu utilizatorul. Serviciile oferite de către bibliotecă trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor utilizatorilor.

Majoritatea membrilor grupului nostru au sesizat că pentru a crea un serviciu modern de bibliotecă, care să aibă viitor și continuitate, este necesară colaborarea bibliotecii cu ONG-urile din comunitate, cu școlile, cu instituțiile publice locale, precum și cu autoritățile locale. Dar pentru vitalitatea unui serviciu avem nevoie de personal specializat, instruit, documentat, adică implicarea specialiștilor, persoanelor competente în domeniu. S-a discutat și problema spațiilor izolate

pentru servicii, precum și crearea spațiilor atrăgătoare.

S-a mai stabilit că pentru viitorul unui serviciu modern, o activitate importantă prezintă promovarea bibliotecii și a serviciilor oferite de bibliotecă. Mulți membri ai comunității nu cunosc gama resurselor și serviciilor care există în bibliotecă. Prin urmare, campania publicitară ar trebui să cuprindă metode cât mai variate de a ajunge la membrii comunității – afșarea de materiale publicitare în locurile publice: cinematografe, magazine; anunțuri în transportul public despre localizarea bibliotecii etc.

Posibilitatea supraviețuirii bibliotecii prin servicii moderne presupune:

1. activități în parteneriat (cu școala, servicii comunitare) și în formă de proiect;
2. responsabilizarea, motivarea, convocarea utilizatorului;
3. implicarea/ angajarea voluntarilor și a persoanelor competente în domeniu;
4. personalizarea serviciilor;
5. diversificarea/ flexibilizarea serviciilor;
6. instruirea, calificarea personalului bibliotecilor publice;
7. asigurarea/ dotarea cu materialele necesare;
8. amenajarea spațiilor izolate pentru servicii, crearea confortului atractiv pentru toți utilizatorii bibliotecii;
9. mediatizarea informațiilor despre servicii prin toate mijloacele la nivel de municipiu.

*Ivan PILCHIN,
Claudia TRICOLICI*

Inovația e bagheta magică? Provocări, acțiuni și oportunități de inovare

„Unele dintre cele mai mari oportunități de inovare pot veni din combinarea resurselor propriei organizații

cu competențele și bunurile altor companii, pentru a produce soluții radical noi pentru clienți” (citată de pe un semn de carte, marca *Colocvii de vară BM*). În această direcție s-a lucrat în cadrul Colocviilor de vară 2019. Grupul *Inovația* a căutat viitorul prin utilizarea metodei Mash-up, pilotat de facilitatorul dr. Mariana Harjevschi.

Termenul mash-up provine inițial dintr-un argou, ca o descriere pentru ceva sau cineva care nu funcționează așa cum trebuie. Principalele caracteristici ale unui mash-up sunt combinația, vizualizarea, generarea și agregarea.

Întru utilizarea și aplicarea în practică a acestei metode, s-au urmărit pașii:

- Pasul 1 – CADRU – articularea provocării cu o declarație, „Cum putem”;
- Pasul 2 – ÎNGUSTARE – s-au ales cinci categorii largi și s-au preluat idei de la companiile de telecomunicații (Orange, Moldcell), de la teatre, librării, mall-uri, restaurante, hoteluri, spitale, școli etc., ieșind din tiparele gândirii domeniului nostru;
- Pasul 3 – GENERARE – alegând pe rând câte o categorie, se generau idei din cele mai inovative pentru biblioteca noastră;
- Pasul 4 – TALMEȘ-BALMEȘ (MASH-UP) – s-au combinat toate ideile de la fiecare categorie, rând pe rând, valabile pentru a crea produse, servicii inovative sau experiențe noi BM.

Metoda Mash-up ne-a permis implicarea activă a tuturor bibliotecarilor din provocarea Inovației care, foarte creativ și-au personalizat contribuția sub numele „Columbiana 5+1”: (Vitalie Răileanu, Biblioteca „Onisifor Ghibu”; Angela Borsh, Biblioteca „Ițic Mangher”; Ludmila Odo-bescu, Biblioteca Maria Drăgan; Margarita Scelcicova, Biblioteca „M. Lomonosov”), fapt ce i-a incitat și coagulat în procesul

identificării oportunităților de inovare, generând idei și acțiuni concrete.

Prin metoda Mash-up s-a scos la iveală o avalanșă de idei și toate bune. Cu cât mai multe idei au fost, cu atât am avut șansa sigură de a obține o soluție cu adevărat strălucită. Important că s-a mers de la idee la acțiune.

Maria Gonța, în calitate de asistent, a incitat grupul de lucru la discuții, la lansarea ideilor creative, inovative.

Grupul „Columbiana 5+1” a lucrat intens, s-au inspirat unii pe alții, au generat și dezvoltat idei, abordând exercițiul ca pe o mini-revoluție de anticipare a viitorului și planificare a activităților inovative. A fost o sesiune creativă, or creativitatea evită epuizarea și sporește energia de generare a ideilor...

Bibliotecarii au fost încurajați, provocați și susținuți de facilitator și asistent să genereze idei valoroase, aplicabile pe următoarele categorii:

Inovarea serviciilor

1. Specialitatea casei (un serviciu specific și implementat doar de o singură bibliotecă, sau fiecare bibliotecă cu specialitatea sa)
2. Conexiune între generații (întâlniri cu copiii și seniorii la bibliotecă)
3. Împrumut de instrumente (ex.: cio-can, foarfece de vie, mătură etc.)
4. Întâlniri cu oamenii cărții în formate inovative (de exemplu, Cartea vie)
5. Bibliotecă urbană sau Spații Maker.

Inovarea spațiului / infrastructurii

1. Bibliotecă-Cafenea (dotarea cu toate cele necesare pentru ca utilizatorul să poată consuma alimente ușoare, simple de gătit în incinta acestui spațiu)
2. Mascota bibliotecii (ex.: Biblioteca de Arte – o chitară; Biblioteca „Ițic Mangher” – o hamsa etc.)
3. Săli în aer liber
4. Adagiu muzical (fundal de muzică în bibliotecă)

5. Spații creative (ex.: cort pentru copii, improvizarea unui copac și a unui scaun pentru lectură, scrânciob, hamac, tobogane, o poieniță improvizată, havuz, separe-uri literare, foisor, cinematograf etc.).

Inovarea produselor

1. SMART Card (acest card ar presupune anumite facilități: reduceri la alte instituții cum ar fi librării, teatre, accesul cu reducere la evenimentele organizate de Primărie etc.)

2. Meniul zilnic al ofertelor (la intrare în bibliotecă să fie afișată agenda zilei sub forma unui meniu de restaurant)

3. Accesorii bibliotecă / bibliotecari (pungi pentru utilizatori, insigne pentru bibliotecari etc.)

4. Indicatoare de orientare (prin care se indică direcția la bibliotecă).

Inovarea de promovare / educare a lecturii

1. Ziar electronic „Carte nouă”

2. Cartea la pachet (seturi de cărți după diferite tematici de interes sau preferințe)

3. Expoziții teatralizate; Expoziții vii, virtuale

4. Concursuri și competiții virtuale de lectură.

Inovarea interrelației cu utilizatorul

1. Cardul familiei (presupune accesul fiecărui membru al familiei cu un singur card)

2. SMS de fidelitate (o felicitare cu ocazia zilei de naștere din partea bibliotecii pentru utilizatori)

3. SMS de salut (un mesaj de bun venit pe blog, catalogul electronic, Facebook sau prezența fizică în bibliotecă, cu menținerea instituției îndată ce utilizează, aderă sau pășește pragul instituției)

4. Anunț în transport (informații în transportul public, la ieșirea spre biblioteca publică, cum ar fi: Stația Nicolae Iorga, cu ieșire la Biblioteca „Onisifor Ghibu”; Stația Bulevardul Dacia cu ieșire la Biblioteca „M. Lomonosov” etc.).

Fiecare participant în parte a adus o contribuție considerabilă la elaborarea unei imagini clare cu privire la oportunitățile de inovare a BM. Au fost activi, deschiși, cu simțul umorului, realiști, competitivi și haiosi.

„Grupul pilotat de Mariana Harjevschi și Maria Gonța s-a descurcat cu inovația prin metoda Mash-up. A dat rezultate! Grup creativ, prezentare excelentă! Bravo!”, susține dna Lidia Kulikovski.

*Dr. Mariana HARJEVSCHI,
Maria GONȚA*

SĂPTĂMÂNA CREATIVITĂȚII ȘI INOVAȚIEI 2019

*Elena TARAGAN,
Secția studii și cercetări*

În anul 2019, Săptămâna Creativității și Inovației s-a desfășurat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în perioada 15-21 aprilie, aflându-se la ediția a V-a. „Ne-am asumat la nivel de rețea, să oferim chișinăuienilor oportunități inovative – acum e momentul să demonstrăm că facem ce promitem”, afirmă Lidia Kulikovski. „Oamenii se confruntă cu diverse probleme, cau-

tă idei noi de soluționare a acestora, sunt deschiși să se implice în fluxul de informații, evenimente, inițiative, doresc să-și dezvolte competențe noi pentru a face față schimbărilor societale și tehnologice. Au nevoie de o scânteie, o speranță, o încurajare, de îndrumare și educare. Săptămâna Creativității și Inovației e o ocazie uriașă să răspundem acestor necesități”. De aseme-